The Usage of and Needs for Electronic Books: A Health Science Library, Prince of Songkla University User Study

Jaruporn Churuangsukh
M.A. (Library Science), Librarian,
Health Science Library, Khunying Long Athakravisunthorn Learning,
Resources Center, Prince of Songkla University
E-mail: jaruporn.ph@psu.ac.th

Abstract

The objectives of this survey research were to investigate the current usage and users' needs and reasons why e-books had not been used. The samples comprised of 301 medical instructors, residents, interns and the 2nd - 5th year medical students who were working and studying during the 2009/2010 academic year at the Faculty of Medicine, Prince of Songkla University. The instrument for collecting data was a questionnaire. The findings were the following: 1) 63.6 percentage of the subjects had used e-books whereas 36.4 percentage had never. The purpose of using was for study, they preferred using e-book databases provided by library, and reading on screen. They accessed e-books by themselves at home and had never consulted the user guide for recommendations. The main problem faced by users

was eyes strain. 2) The users' needs for e-books were at high level. The convenient and faster access were needed most, the facilities needed most were network capacity and speed. The reasons for not using e-books were lack of knowledge on how to access and no tutors/consultants to act as a guide. However, non-users reported their willingness to use e-books in the future. The findings indicated that the library should actively promoting e-books through public relations, user guide, including library catalogue and also improving speed of the Internet network system capacity.

Keywords: Electronic books, electronic books usage, Health Science Library, Prince of Songkla University, user study

การใช้และความต้องการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์: การศึกษาผู้ใช้บริการของหอสมุดวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

จารุพร ชูเรืองสุข
อ.ม. (บรรณารักษศาสตร์), บรรณารักษ์,
ฝ่ายหอสมุดวิทยาศาสตร์สุขภาพ
สำนักทรัพยากรการเรียนรู้ คุณหญิงหลง อรรถกระวีสุนทร,
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
E-mail: jaruporn.ph@psu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงสำรวจนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการใช้ ความต้องการใช้ และสาเหตุที่ไม่ใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ของหอสมุดวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ กลุ่มตัวอย่างเป็นอาจารย์แพทย์ แพทย์ประจำบ้าน แพทย์ใช้ทุน และนักศึกษาแพทย์ ชั้นปีที่ 2 ถึง ปีที่ 5 ซึ่งกำลังปฏิบัติงานและศึกษาในปีการศึกษา 2552/2553 ของคณะแพทยศาสตร์ จำนวน 301 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล ผลการวิจัย พบว่า 1) กลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 63.6 เคยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ในขณะที่ ร้อยละ 36.4 ไม่เคยใช้ โดยใช้เพื่อการศึกษา จากฐานข้อมูลหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่ห้องสมุดบอกรับ และอ่านทันทีจากหน้าจอ ส่วนใหญ่ใช้จากที่พักและค้นหาด้วยตนเอง ไม่เคยได้รับคำแนะนำวิธีการใช้และ

ปัญหาที่ประสบคือการเมื่อยล้าและปวดตาในขณะอ่าน 2) ความต้องการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะด้านความสะดวกรวดเร็วในการค้นหาข้อมูล และด้านการปรับปรุงสมรรถนะของระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ให้มีความเร็วสูงขึ้น 3) สาเหตุที่ไม่ใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ของผู้ที่ไม่เคยใช้คือ ไม่ทราบวิธีใช้และไม่มีผู้แนะนำ แต่ผู้ที่ไม่เคยใช้ให้การยอมรับและต้องการที่จะใช้มากขึ้นในอนาคต ผลการวิจัยชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นของห้องสมุดในการส่งเสริมให้มีการใช้ทั้งในด้านการประชาสัมพันธ์ การแนะนำวิธีการใช้ ตลอดจนการทำรายการ รวมทั้งการปรับปรุงสมรรถนะระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตให้มีความเร็วสูงขึ้น

คำสำคัญ: การใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์, ความต้องการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, หนังสืออิเล็กทรอนิกส์, หอสมุดวิทยาศาสตร์สุขภาพ

บทนำ

ปัจจุบันเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ได้สร้างสังคมอิเล็กทรอนิกส์ให้เกิดขึ้น ทำให้ข้อมูลที่เคยอยู่ในรูปสิ่งพิมพ์และจัดเก็บไว้ให้บริการในอาคารห้องสมุด เปลี่ยนแปลงมาเป็นรูปแบบการจัดเก็บข้อมูลไว้ในสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (น้ำทิพย์ วิภาวิน, 2545, 93) เช่น มีการบันทึกไว้ในรูปของซีดีรอม หรือเทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตที่สามารถจัดเก็บเอกสารหรือสิ่งพิมพ์ไว้บนเครือข่ายเวิลด์ไวด์ เว็บ เนื่องจากข้อมูลสื่ออิเล็กทรอนิกส์มีลักษณะเป็นสื่อผสมประกอบด้วยภาพ เสียง หรือภาพเคลื่อนไหว ที่สามารถกระตุ้นความสนใจได้มากกว่าข้อมูลธรรมดา ทำให้วัฒนธรรมการอ่านของมนุษย์เปลี่ยนแปลงไปจากสารสนเทศที่อยู่ในรูปสื่อสิ่งพิมพ์ มาเป็นการรับรู้สารสนเทศผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์มากขึ้น ซึ่งหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ จัดเป็นสื่ออิเล็กทรอนิกส์ชนิดหนึ่งของห้องสมุดที่สามารถบันทึกข้อมูลได้ในปริมาณมาก สามารถเรียกมาอ่าน ปรับปรุงแก้ไข ทำสำเนาหรือโอนข้อมูลได้ง่ายและรวดเร็ว (จิระพันธ์ เดมะ, 2545, 1-2) สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Ismail และ Awang Ngah (2005, 1) พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ที่ใช้บริการหนังสืออิเล็กทรอนิกส์มีความเห็นว่าหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ง่ายต่อการใช้ ดังความเห็นของ Coleman (2004, 124) ที่ได้กล่าวถึงข้อดีของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ว่า สามารถใช้ได้ตลอด 24 ชั่วโมงในทุกสถานที่ ไม่ว่าจะเป็นที่บ้านหรือสำนักงาน หนังสือไม่มีการสูญหายหรือชำรุด และนักศึกษาชอบที่จะใช้หนังสือจากเครื่องคอมพิวเตอร์มากกว่าไปใช้ที่ห้องสมุด

จากคุณลักษณะดังกล่าวของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ จึงเป็นเหตุผลโดยรวมที่หนังสืออิเล็กทรอนิกส์จะเข้ามามีบทบาทแทนที่หนังสือปกติ ทำให้ห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่ มีแนวโน้มที่จะบอกรับสิ่งพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์มากขึ้น เห็นได้จากการบอกรับวารสารอิเล็กทรอนิกส์ (E-Journals) สำหรับการให้บริการหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-Books) Dorner (2003) กล่าวว่าหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เริ่มเข้ามามีบทบาทในห้องสมุดตั้งแต่ปี ค.ศ.1990 เป็นต้นมา และยังเป็นหัวข้อที่มีความสำคัญอย่างต่อเนื่องกับสำนักพิมพ์

ผู้ผลิต บรรณารักษ์ผู้ให้บริการ และผู้ใช้บริการ จนถึงปัจจุบัน

บริการหนังสืออิเล็กทรอนิกส์จึงเป็นทางเลือกใหม่สำหรับห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งรวมถึงหอสมุดวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ซึ่งเป็นห้องสมุดเฉพาะทางการแพทย์และวิทยาศาสตร์สุขภาพที่ให้บริการทั้งในรูปสื่อสิ่งพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ แก่นักศึกษา อาจารย์ และบุคลากรสาขาทางการแพทย์และวิทยาศาสตร์สุขภาพ เพื่อให้สอดคล้องกับภารกิจหลักของมหาวิทยาลัย ในด้านการเรียนการสอน การค้นคว้าวิจัย และการบริการวิชาการแก่สังคมโดยเน้นการบริการที่มีคุณภาพและมีมาตรฐาน (ฝ่ายหอสมุดวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2553, 2) หอสมุดจึงได้ให้บริการหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ควบคู่กับหนังสือในรูปฉบับพิมพ์ตั้งแต่ปี พ.ศ.2547 เป็นต้นมา ซึ่งฐานข้อมูลหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่ให้บริการเป็นฐานข้อมูลออนไลน์ที่หอสมุดบอกรับเป็นสมาชิก จำนวน 2 ฐานข้อมูล ได้แก่ MDCosult (Book) และ Book@OVID ฐานข้อมูลหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาบอกรับเป็นสมาชิกและหอสมุดนำมาให้บริการ 2 ฐานข้อมูล ได้แก่ NetLibrary และ SpringerLink (สุกัญญา โป้บุญส่ง, 2554) ฐานข้อมูลหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่ให้ฟรีโดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย ได้แก่ FreeBooks4Doctors! รวมทั้งหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ในรูปออนไลน์ที่สามารถเข้าใช้ได้ทางเว็บไซต์ของสำนักพิมพ์ต่าง ๆ ได้แก่ Elsevier, Lippincott Williams&Wilkins โดยต้องใช้ username และ password และหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ในรูปซีดีรอมอีกจำนวนหนึ่ง

การศึกษาสภาพการใช้และผู้ใช้ จึงเป็นเรื่องที่มีประโยชน์อย่างยิ่งในการที่จะวิเคราะห์ถึงความต้องการของผู้ใช้ก่อนที่ห้องสมุดจะพัฒนาคอลเล็คชั่นของหนังสือ (Collection Development) และพัฒนาการบริการให้เหมาะสมกับความหลากหลายของทรัพยากรสารสนเทศที่มีอยู่ในปัจจุบัน รวมทั้งสอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บริการ ซึ่งจากบันทึกสถิติการเข้าใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่ให้บริการทางเว็บไซต์ของหอสมุดวิทยาศาสตร์สุขภาพ พบว่า ตั้งแต่เปิดให้บริการฐานข้อมูลหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ทาง

เว็บไซต์เมื่อเดือนมกราคม 2549 ถึงปัจจุบัน มีผู้เข้าใช้จำนวนไม่มากนัก เมื่อเทียบกับจำนวนสมาชิกทั้งหมดของหอสมุด ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความประสงค์จะศึกษาสภาพการใช้ ความต้องการใช้ ปัญหาในการใช้ ตลอดจนสาเหตุที่ไม่ใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ของผู้ใช้บริการ เพื่อนำผลการศึกษามาใช้เป็นแนวทางประกอบการพัฒนาการให้บริการ รวมทั้งพัฒนารูปแบบการทำรายการให้เหมาะสมกับการใช้งานของผู้ใช้ในอนาคตบนพื้นฐานของบรรณารักษ์ผู้ให้บริการที่ต้องการช่วยให้ผู้ใช้สามารถเข้าถึงสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และถูกต้องตรงกับความต้องการเสมอ และเพื่อหาแนวทางในการส่งเสริมการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ของหอสมุดให้ผู้ใช้ได้ประโยชน์คุ้มค่ากับการลงทุน และเกิดประโยชน์สูงสุดในด้านการเรียนการสอนและการค้นคว้าวิจัยอย่างเต็มประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการใช้และปัญหาการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ของผู้ใช้บริการในหอสมุดวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
2. เพื่อศึกษาความต้องการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ของผู้ใช้บริการในหอสมุดวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
3. เพื่อศึกษาสาเหตุที่ไม่ใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ของผู้ใช้บริการในหอสมุดวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาเอกสารและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง พบว่า ได้มีผู้ศึกษาในเชิงสำรวจเกี่ยวกับการใช้บริการหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ในห้องสมุดโดยทั่วไป ซึ่งส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยในต่างประเทศ โดยได้ศึกษาเกี่ยวกับสภาพการใช้และปัญหาในการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ตลอดจนสาเหตุที่ไม่ใช้บริการหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ดังนี้

1. สภาพการใช้และความต้องการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์

ผู้ใช้บริการส่วนใหญ่มีเหตุผลในการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ คือ สามารถเข้าใช้ได้ง่ายและสะดวกในการค้นหา ด้านปัจจัยที่ส่งเสริมให้มีการใช้ส่วนใหญ่เห็นว่าสามารถเข้าใช้ทางออนไลน์ได้ตลอดเวลาในทุกสถานที่ โดยไม่จำเป็นต้องไปที่ห้องสมุด สถานที่ที่ใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์มีทั้งใช้จากที่บ้านและจากที่ทำงาน โดยมีวัตถุประสงค์หลักในการใช้เพื่อทำรายงานและงานวิจัย ผู้ใช้บริการส่วนใหญ่ใช้วิธีการอ่านจากหน้าจอคอมพิวเตอร์ทันทีมากกว่าการพิมพ์ผลออกมาอ่าน ดังนั้น ปัญหาในการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ส่วนใหญ่ที่ประสบคือเกิดความเมื่อยล้าและปวดตาในขณะอ่านจากหน้าจอคอมพิวเตอร์ (Ramaiah & Patel, n.d.; Chu, 2003; Ismail & Awang Ngah, 2005; Abdulla & Gibb, 2006; Anuradha & Usha, 2006; Levine-Clark, 2006; Rowlands, Nicholas, Jamali & Huntington, 2007; Gregory, 2008; Hauptfleisch, 2008; Shelburne, 2009) ส่วนสาเหตุที่ไม่ใช้บริการหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ส่วนใหญ่เป็นเพราะชอบอ่านหนังสือในรูปฉบับพิมพ์มากกว่าและไม่ทราบว่าห้องสมุดมีบริการหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ สำหรับการยอมรับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์และความต้องการใช้ในอนาคตส่วนใหญ่ยอมรับและต้องการที่จะใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์มากขึ้น (Ramaiah & Patel, n.d.; Chu, 2003; Abdulla & Gibb, 2006; Anuradha & Usha, 2006; Gregory, 2008)

จากการศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องข้างต้นจะเห็นได้ว่าส่วนใหญ่เป็นการศึกษาการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ในห้องสมุดทั่วๆ ไป ไม่ได้ศึกษาในห้องสมุดสาขาวิชาใดวิชาหนึ่งโดยเฉพาะ เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้เป็นการสำรวจการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ของผู้ใช้บริการในห้องสมุดสาขาทางการแพทย์และวิทยาศาสตร์สุขภาพ และจากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า การวิจัยเกี่ยวกับการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ของห้องสมุดสาขาทางการแพทย์และวิทยาศาสตร์สุขภาพมีไม่มากนัก ส่วนใหญ่จะเป็นการศึกษาการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ (E-Resources) ประเภทวารสารอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาการใช้

ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ประเภทต่าง ๆ ของผู้ใช้บริการกลุ่มสาขาทางการแพทย์และวิทยาศาสตร์สุขภาพ มีดังต่อไปนี้

2. ด้านการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ประเภททั่วไป

ผู้ใช้บริการกลุ่มสาขาทางการแพทย์และวิทยาศาสตร์สุขภาพส่วนใหญ่ใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ เนื่องจากเห็นว่าสามารถเข้าถึงได้สะดวกและรวดเร็ว มีวัตถุประสงค์ในการใช้เพื่อการวิจัยและเพื่อการศึกษาเป็นส่วนใหญ่ รวมทั้งเพื่อการสื่อสารทั้งนี้ขึ้นอยู่กับภารกิจที่ผู้ใช้บริการในแต่ละกลุ่มรับผิดชอบ วิธีการใช้ส่วนใหญ่จะศึกษาเรียนรู้ด้วยด้วยตนเอง สถานที่ใช้มีทั้งใช้จากที่บ้านและใช้ที่ห้องสมุด ส่วนสาเหตุที่ไม่ใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ส่วนใหญ่เป็นเพราะไม่ทราบเกี่ยวกับแหล่งบริการทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์และการขาดความรู้และทักษะในการสืบค้น จึงได้ให้ข้อเสนอแนะว่าห้องสมุดควรจัดกิจกรรมส่งเสริมการใช้ให้มากกว่านี้ ควรจัดอบรมแนะนำวิธีการใช้อย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งควรปรับปรุงระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตให้มีความเร็วสูงขึ้น (กฤษณา มูลานนท์, 2541; Renwick 2005; Khudair and Cooke 2008; Porumbeanu, 2009)

3. ด้านการใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์

ผู้ใช้บริการกลุ่มสาขาทางการแพทย์และวิทยาศาสตร์สุขภาพส่วนใหญ่ใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ เนื่องจากเห็นว่ามีข้อมูลที่หลากหลายและทันสมัย สามารถเข้าถึงได้สะดวกรวดเร็ว ในทุกเวลาและสถานที่ โดยมีวัตถุประสงค์ในการใช้เพื่อติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการ ทำรายงานและงานวิจัย ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับภารกิจที่ผู้ใช้บริการในแต่ละกลุ่มรับผิดชอบ สถานที่ที่ใช้ส่วนใหญ่ใช้จากที่ทำงาน วิธีการใช้ส่วนใหญ่เรียนรู้ด้วยตนเองและได้รับคำแนะนำจากเพื่อน วิธีการอ่านส่วนใหญ่อ่านจากหน้าจอทันที ปัญหาที่ประสบคือ ปวดเมื่อยสายตาในขณะอ่านทางหน้าจอ และปัญหาเครือข่ายคอมพิวเตอร์หนาแน่น ส่วนสาเหตุที่ไม่ใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์เพราะไม่ทราบวิธีการใช้ ไม่มีผู้แนะนำ ข้อเสนอแนะคือ ห้องสมุดควรจัดให้มีการส่งเสริมการใช้และการแนะนำวิธีการใช้ รวมทั้งการเพิ่มความเร็วของระบบเครือข่ายด้วย

(ทรงวุฒิ ตรังวัฒนา, 2543; เทพิน จิรคุณเตชะ, 2545; เสาวนีย์ ศิริบำรุงสุข, 2546; รัชฎา ชลารัตน์, 2547; อัมพร ขาวบาง, 2547; De Groote & Dorsch, 2003)

4. ด้านการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์

การศึกษาการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ของผู้ใช้บริการกลุ่มสาขาทางการแพทย์และวิทยาศาสตร์สุขภาพ มีทั้งการศึกษาเปรียบเทียบการใช้ระหว่างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์กับหนังสือฉบับพิมพ์ และการศึกษาสภาพการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ผลการศึกษา พบว่า ผู้ใช้บริการกลุ่มสาขาทางการแพทย์และวิทยาศาสตร์สุขภาพส่วนใหญ่ใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์มากกว่าหนังสือในรูปฉบับพิมพ์ โดยเข้าใช้ทางเว็บไซต์ของห้องสมุด สำหรับวัตถุประสงค์ในการใช้นั้นจะแตกต่างกันไปตามภารกิจที่ผู้ใช้แต่ละกลุ่มรับผิดชอบ กล่าวคือ กลุ่มแพทย์ ทันตแพทย์ ใช้เพื่อการรักษาทางคลินิก ส่วนพยาบาลใช้เพื่อเป็นแหล่งอ้างอิงสำหรับค้นหาข้อมูลทางยาและความหมายของศัพท์ทางการแพทย์ ในขณะที่นักศึกษาแพทย์ใช้เพื่อทำรายงานและงานวิจัย เหตุผลที่ใช้เพราะสามารถเข้าใช้ได้โดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่ ส่วนสาเหตุที่ไม่ใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ คือ ยากที่จะอ่านจากหน้าจอคอมพิวเตอร์และไม่มีหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ในสาขาที่ตนต้องการ ส่วนใหญ่เห็นว่าห้องสมุดขาดการกระตุ้นให้ผู้ใช้บริการตระหนักถึงการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ จึงได้เสนอแนะให้ห้องสมุดจัดกิจกรรมส่งเสริมการใช้และแนะนำวิธีการใช้ให้มากขึ้น (Appleton, 2004; Ugaz & Resnick, 2008; Folb, Wessel & Czechowski, 2011; Zhang & Beckman, 2011)

จากการศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับสภาพการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ทั้งหมด จะเห็นได้ว่า ผู้ใช้บริการกลุ่มสาขาทางแพทย์และวิทยาศาสตร์สุขภาพมีพฤติกรรมการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ในแต่ละประเภทใกล้เคียงกัน เมื่อพิจารณาเฉพาะพฤติกรรมการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ของผู้ใช้บริการกลุ่มสาขาทางแพทย์และวิทยาศาสตร์สุขภาพกับผู้ใช้ทั่วไป จะเห็นได้ว่ามีพฤติกรรมในการใช้หนังสือ

อิเล็กทรอนิกส์ใกล้เคียงกันในทุกๆ ด้านเช่นกัน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ หมายถึง หนังสือประเภทตำราที่มีเนื้อหาเฉพาะทางด้านการแพทย์และวิทยาศาสตร์สุขภาพที่ได้รับการแปลงลงบนสื่ออิเล็กทรอนิกส์ประเภทต่างๆ ด้วยระบบดิจิตอล ได้แก่ แผ่นซีดีรอม หนังสือออนไลน์ในระบบเครือข่าย (Online Book) และฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่หอสมุดวิทยาศาสตร์สุขภาพนำมาให้บริการ โดยผู้ใช้บริการสามารถสืบค้นอ่านทางหน้าจอคอมพิวเตอร์ ดาวน์โหลดเก็บไว้ หรือพิมพ์ผลข้อมูลที่เป็นเอกสารฉบับเต็มได้เสมือนการอ่านหนังสือฉบับพิมพ์

2. การใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ หมายถึง สภาพการใช้หรือเคยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่หอสมุดวิทยาศาสตร์สุขภาพจัดหามาให้บริการ อาจจะเป็นการใช้ด้วยตนเองหรือให้ผู้อื่นค้นให้ ในด้านวัตถุประสงค์ วิธีการใช้ การได้รับคำแนะนำ สถานที่ที่ใช้ รูปแบบ วิธีการอ่าน ระยะเวลาในการใช้ ปัญหาในการใช้ รวมถึงสาเหตุที่ไม่ใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์

3. ความต้องการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ หมายถึง ความประสงค์ที่จะใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ในรูปแบบต่างๆ ที่หอสมุดวิทยาศาสตร์สุขภาพจัดหามาให้บริการ เพื่อศึกษาค้นคว้าตามความต้องการด้านต่างๆ ดังนี้

3.1 ความต้องการทางด้านการศึกษาค้นคว้าวิจัย ได้แก่ ติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ในสาขาวิชาที่กำลังศึกษาค้นคว้า ตลอดจนสาขาที่เกี่ยวข้อง นำเนื้อหามาประกอบการเรียนสอน เพื่อใช้อ้างอิงในการทำรายงาน งานวิจัย และผลิตผลงานทางวิชาการ

3.2 ความต้องการทางด้านรูปแบบหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ ความต้องการที่จะใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ในรูปฐานข้อมูล หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ในรูปออนไลน์ที่เข้าใช้ได้จากเว็บไซต์ของสำนักพิมพ์ต่างๆ และหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ในรูปแผ่นซีดีรอม

3.3 ความต้องการทางด้านความสะดวกในการค้นหาข้อมูล ได้แก่

ความสะดวกรวดเร็วในการค้นหาข้อมูล ความสะดวกในการเปิดอ่านหนังสืออิเล็กทรอนิกส์รูปแบบต่างๆ การจัดอบรมวิธีการสืบค้นหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ การรวบรวมหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แยกเป็นแต่ละสาขาวิชา และการทำรายการเพื่อสะดวกต่อการเข้าถึงโดยผ่านทางระบบ OPAC ของห้องสมุด

3.4 ความต้องการทางด้านเครื่องคอมพิวเตอร์และระบบเครือข่ายเพื่อการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ ความต้องการเพิ่มจำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ใช้ในการสืบค้นและอ่านในหอสมุด ความต้องการเพิ่มจำนวนเครื่องพิมพ์ในหอสมุด ความต้องการปรับปรุงเครื่องคอมพิวเตอร์ที่มีอยู่ให้สมรรถนะสูงขึ้น ตลอดจนความต้องการให้ปรับปรุงสมรรถนะระบบเครือข่ายให้มีความเร็วสูงขึ้น

3.5 ความต้องการด้านอื่นๆ ได้แก่ ความต้องการหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ฉบับภาษาไทย และความต้องการให้หอสมุดจัดบริการสืบค้นหนังสืออิเล็กทรอนิกส์และส่งเนื้อหาที่ต้องการไปให้ทางอีเมล์

4. การยอมรับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ในอนาคต หมายถึง การที่ผู้ไม่เคยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ยอมรับและตั้งใจที่จะใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์เพื่อเพิ่มมากขึ้นในอนาคตอีก 3-5 ปีข้างหน้า ในฐานะเป็นทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ประเภทหนึ่งของหอสมุดควบคู่กับหนังสือฉบับพิมพ์

วิธีการวิจัย

1. ขอบเขตการวิจัย ครอบคลุมการใช้และความต้องการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่มีเนื้อหาทางด้านการแพทย์และวิทยาศาสตร์สุขภาพเฉพาะที่หอสมุดวิทยาศาสตร์สุขภาพจัดหามาให้บริการทั้งในรูปแบบฐานข้อมูล รูปแบบหนังสือออนไลน์ที่ต้องเข้าใช้จากเว็บไซต์ของสำนักพิมพ์ต่างๆ และรูปแบบซีดีรอมของบุคลากรทางการแพทย์ ได้แก่ อาจารย์แพทย์ แพทย์ประจำบ้าน และแพทย์ใช้ทุน ที่กำลังปฏิบัติงานในปี พ.ศ.2552 และนักศึกษาแพทย์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ชั้นปีที่ 2 ถึง ปีที่ 5

ซึ่งกำลังศึกษาในปีการศึกษา 2552/2553

2. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ กลุ่มบุคลากรทางการแพทย์ ได้แก่ อาจารย์แพทย์ แพทย์ประจำบ้าน และแพทย์ใช้ทุน ที่กำลังปฏิบัติงานที่คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ในปี พ.ศ.2552 และนักศึกษาแพทย์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ชั้นปีที่ 2 ถึงปีที่ 5 ซึ่งกำลังศึกษาในปีการศึกษา 2552/2553 รวมจำนวนทั้งสิ้น 1,219 คน มีการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยการใช้สูตรยามาเน่ (Yamane, 1970, 886 อ้างถึงใน ประคอง กรรณสูต, 2535, 10-11) ได้กลุ่มตัวอย่างรวมจำนวนทั้งสิ้น 301 คน และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) เพื่อกำหนดสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมกับจำนวนประชากร (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540, 87)

3. เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยแบ่งออกเป็น 4 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปและสถานภาพบุคคล ตอนที่ 2 สภาพการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ โดยทั้ง 2 ตอนมีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Check–list) ตอนที่ 3 ความต้องการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคอร์ท (Likert) แบ่งเป็น 5 ระดับคือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ทั้งหมด 301 ชุด โดยได้รับแบบสอบถามคืนทั้งหมด 242 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 80.40

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรที่ต้องการศึกษา มีดังนี้

1. สภาพการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ วัตถุประสงค์ในการใช้ วิธีการใช้ การได้รับคำแนะนำ สถานที่ที่ใช้ รูปแบบ วิธีการอ่าน ระยะเวลา ปัญหาในการใช้ และสาเหตุที่ไม่ใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์

2. ความต้องการใช้ ได้แก่ ความประสงค์ที่จะใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์เพื่อศึกษาค้นคว้าวิจัยตามความต้องการด้านต่างๆ ดังนี้ ด้านการศึกษาค้นคว้าวิจัย ด้านรูปแบบ ด้านความสะดวกในการค้นหาข้อมูล ด้านคอมพิวเตอร์และระบบเครือข่าย และความต้องการด้านอื่นๆ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. คำนวณหาค่าร้อยละ (Percentage) สำหรับวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ตอนที่ 1 และตอนที่ 2

2. คำนวณหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean:$\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.) เกี่ยวกับความต้องการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปและสถานภาพส่วนบุคคล

กลุ่มตัวอย่างเป็นบุคลากรทางการแพทย์ ได้แก่ อาจารย์แพทย์ แพทย์ประจำบ้าน และแพทย์ใช้ทุน ที่กำลังปฏิบัติงานในปี พ.ศ.2552 และนักศึกษาแพทย์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ตั้งแต่ชั้นปีที่ 2 ถึงปีที่ 5 ที่กำลังศึกษาในปีการศึกษา 2552/2553 จำนวน 242 คน ที่ตอบแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งหมด 301 คน คิดเป็นร้อยละ 80.40 ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 55.0 เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 45.0 เมื่อพิจารณาสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ 87.6 เป็นนักศึกษา โดยเป็นนักศึกษาแพทย์ชั้นปีที่ 4 มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 24.0 รองลงมาเป็นนักศึกษาแพทย์ชั้นปีที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 22.3 สถานภาพรองลงมาคือ อาจารย์แพทย์ แพทย์ใช้ทุน และแพทย์ประจำบ้าน คิดเป็นร้อยละ 6.6, 3.2 และ 0.8 ตามลำดับ สำหรับประสบการณ์ในการใช้คอมพิวเตอร์ส่วนใหญ่มีประสบการณ์อยู่ในระหว่าง 6-10 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 48.8 รองลงมาคือ 11-15 ปี, 1-5 ปี และ 16-20 ปี คิดเป็นร้อยละ 29.3, 10.7 และ 4.6

ตามลำดับ ส่วนประสบการณ์ในการใช้อินเทอร์เน็ต ส่วนใหญ่มีประสบการณ์อยู่ในระหว่าง 6-10 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 64.9 รองลงมาคือ 1-5 ปี และ 1-15 ปี คิดเป็นร้อยละ 14.1 และ 13.6 ตามลำดับ

2. สภาพการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์

สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นกลุ่มสาขาทางการแพทย์และเคยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ มีสภาพการใช้ในแต่ละด้าน ดังนี้

2.1 ด้านวัตถุประสงค์ในการใช้หนังสือคือ เพื่อการศึกษามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 92.2 รองลงมาคือ เพื่อการค้นคว้าวิจัยและทำรายงาน และเพื่อติดตามข้อมูลข่าวสาร คิดเป็นร้อยละ 69.5 และ 24.0 ตามลำดับ

2.2 ด้านวิธีการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์คือ ใช้วิธีค้นด้วยตนเองมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 62.0 รองลงมาคือ บรรณารักษ์สืบค้นให้ และใช้วิธีอื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 4.5 และ 2.1 ตามลำดับ

2.3 ด้านการได้รับคำแนะนำในการใช้ พบว่าผู้ที่เคยได้รับคำแนะนำวิธีการใช้ มีเพียงร้อยละ 49.4 และในจำนวนใกล้เคียงกัน ไม่เคยได้รับคำแนะนำ ร้อยละ 50.6 เมื่อพิจารณาจากผู้ที่ได้รับคำแนะนำ พบว่าได้รับคำแนะนำจากเพื่อนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 43.4 รองลงมาคือบรรณารักษ์ และจากคู่มือการใช้ คิดเป็นร้อยละ 34.2 และ 26.3 ตามลำดับ

2.4 ด้านสถานที่ที่ใช้คือใช้จากที่พักมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 92.2 รองลงมาคือหอสมุดวิทยาศาสตร์สุขภาพ และสถานที่ทำงาน คิดเป็นร้อยละ 26.6 และ 19.5 ตามลำดับ

2.5 ด้านรูปแบบที่ใช้ คือ ฐานข้อมูลหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่หอสมุดบอกรับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 89.6 รองลงมาคือรูปแผ่นซีดีรอม และหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่สามารถเข้าใช้ออนไลน์ได้จากเว็บไซต์ของสำนักพิมพ์โดยตรง คิดเป็นร้อยละ 35.7 และ 21.4 ตามลำดับ เมื่อพิจารณารูปแบบหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่เป็นฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่หอสมุดบอกรับ พบว่าฐานข้อมูล PubMed Book Shelf เป็นรูปแบบที่มีการใช้มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 89.9 รองลงมาคือ ฐานข้อมูล MDConsult (Book) และฐานข้อมูล

Book@OVID คิดเป็นร้อยละ 30.4 และ 19.6 ตามลำดับ

2.6 ด้านวิธีการคืออ่านทันทีจากหน้าจอมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 72.7 รองลงมาคือดาว์นโหลดเก็บไว้เพื่ออ่านภายหลัง และการพริ้นต์มาอ่าน คิดเป็นร้อยละ 53.9 และ 35.7 ตามลำดับ

2.7 ด้านระยะเวลาในการใช้คือ 1-3 ชั่วโมงต่อวันมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 40.9 รองลงมาคือประมาณ 1 ชั่วโมง และน้อยกว่า 1 ชั่วโมง คิดเป็นร้อยละ 31.8 และ 24.0 ตามลำดับ

2.8 ปัญหาและอุปสรรคที่ประสบมากที่สุดในการใช้คือ เกิดความเมื่อยล้าและปวดตาในขณะอ่านทางหน้าจอ คิดเป็นร้อยละ 72.7 รองลงมาคือไม่ทราบแหล่งหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ และไม่ทราบวิธีใช้เครื่องมือในการค้นหา คิดเป็นร้อยละ 58.4 และ 42.9 ตามลำดับ ดังตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนและร้อยละของสภาพการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ในด้านวัตถุประสงค์ วิธีการใช้ การได้รับคำแนะนำ สถานที่ รูปแบบ วิธีการอ่าน ระยะเวลา และปัญหาในการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์

สภาพการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์	จำนวน	ร้อยละ
1. วัตถุประสงค์		
1.1 เพื่อการศึกษา	142	92.2
1.2 เพื่อการค้นคว้าวิจัย และทำรายงาน	107	69.5
1.3 เพื่อติดตามข้อมูลข่าวสาร	37	24.0
1.4 เพื่อความบันเทิง	22	14.3
1.5 อื่น ๆ	2	1.3
2. วิธีการใช้		
2.1 ค้นด้วยตนเอง	150	62.0
2.2 บรรณารักษ์ค้นให้	11	4.5
2.3 อื่น ๆ	5	2.1

ตาราง 1 จำนวนและร้อยละของสภาพการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ในด้านวัตถุประสงค์ วิธีการใช้ การได้รับคำแนะนำ สถานที่ รูปแบบ วิธีการอ่าน ระยะเวลา และปัญหาในการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (ต่อ)

สภาพการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์	จำนวน	ร้อยละ
3. การได้รับคำแนะนำ		
3.1 การได้รับคำแนะนำวิธีการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์	**154**	**100**
- ไม่ได้รับ	78	50.6
- ได้รับ	76	49.4
3.2 ได้รับคำแนะนำจาก		
- เพื่อน	33	43.4
- บรรณารักษ์	26	34.2
- คู่มือการใช้ฐานข้อมูล	20	26.3
- ผู้แทนจำหน่ายฐานข้อมูล	2	2.6
- อื่นๆ	25	32.9
4. สถานที่ที่ใช้		
4.1 ที่พัก	142	92.2
4.2 หอสมุดวิทยาศาสตร์สุขภาพ	41	26.6
4.3 ที่ทำงาน	30	19.5
4.4 ศูนย์คอมพิวเตอร์	18	11.7
4.5 ร้านบริการอินเทอร์เน็ตเอกชน	3	1.9
4.6 อื่น	5	3.2

ตาราง 1 จำนวนและร้อยละของสภาพการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ในด้านวัตถุประสงค์ วิธีการใช้ การได้รับคำแนะนำ สถานที่ รูปแบบ วิธีการอ่าน ระยะเวลา และปัญหาในการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (ต่อ)

สภาพการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์	จำนวน	ร้อยละ
5. รูปแบบหนังสืออิเล็กทรอนิกส์		
5.1 ฐานข้อมูลหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่หอสมุดจัดหามาให้บริการ	138	89.6
- ฐานข้อมูล PubMed Book Shelf	124	89.8
- MDConsult (Book)	42	30.4
- Book@OVID	27	19.6
- SpringerLink	20	14.5
- NetLibrary	10	7.2
- ทุกฐานข้อมูลที่กล่าวมาข้างต้น	3	2.2
5.2 แผ่นซีดีรอม	55	35.7
5.3 หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่สามารถเข้าใช้ออนไลน์ได้จากเว็บไซต์ของสำนักพิมพ์โดยตรงได้แก่ thePoint.LWW.com, studentconsult.com, expertconsult book.com เป็นต้น	33	21.4
5.4 อื่น ๆ	8	5.2
6. วิธีการอ่าน		
6.1 อ่านทันทีจากหน้าจอ	112	72.7
6.2 ดาวน์โหลดเก็บไว้เพื่ออ่านภายหลัง	83	53.9
6.3 พริ้นต์มาอ่าน	55	35.7
6.4 อ่านทันทีจากหน้าจอ แต่ดาวน์โหลดและพริ้นต์เฉพาะส่วนที่สำคัญ	45	29.2
6.5 ดาวน์โหลดและพริ้นต์มาอ่าน	42	27.3
6.6 อื่น ๆ	1	0.6

ตาราง 1 จำนวนและร้อยละของสภาพการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ในด้านวัตถุประสงค์ วิธีการใช้ การได้รับคำแนะนำ สถานที่ รูปแบบ วิธีการอ่าน ระยะเวลา และปัญหาในการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (ต่อ)

สภาพการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์	จำนวน	ร้อยละ
7. ระยะเวลา		
7.1 1-3 ชั่วโมง	63	40.9
7.2 ประมาณ 1 ชั่วโมง	49	31.8
7.3 น้อยกว่า 1 ชั่วโมง	37	24.0
7.4 มากกว่า 3 ชั่วโมง	3	1.9
7.5 อื่น ๆ	2	1.3
8. ปัญหาในการใช้		
8.1 ด้านคอมพิวเตอร์และระบบเครือข่าย		
- เกิดความเมื่อยล้าและปวดตาในขณะอ่านหนังสือทางหน้าจอ	112	72.7
- ระบบเครือข่ายที่เข้าใช้อินเทอร์เน็ตหนาแน่นต้องเสียเวลาในการรอ	57	37.0
- เครื่องคอมพิวเตอร์มีสมรรถนะต่ำ	32	20.8
- ระบบขัดข้องบ่อย	29	18.8
- ขาดทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต	23	14.9
- จำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์ในห้องสมุดสำหรับสืบค้นไม่เพียงพอ	9	5.8
8.2 ด้านการให้คำแนะนำและส่งเสริมการใช้		
- ไม่ทราบแหล่งหนังสืออิเล็กทรอนิกส์	90	58.4
- ไม่ทราบวิธีใช้เครื่องมือในการค้นหาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์	66	42.9
- หอสมุดมีการประชาสัมพันธ์ฐานข้อมูลหนังสืออิเล็กทรอนิกส์น้อยมาก	44	28.6
- ไม่มีผู้ช่วยเหลือและแนะนำการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์	42	27.3

ตาราง 1 จำนวนและร้อยละของสภาพการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ในด้านวัตถุประสงค์ วิธีการใช้ การได้รับคำแนะนำ สถานที่ รูปแบบ วิธีการอ่าน ระยะเวลา และปัญหาในการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (ต่อ)

สภาพการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์	จำนวน	ร้อยละ
- หอสมุดไม่มีการรวบรวมหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เฉพาะแต่ละสาขา	34	22.1
- หอสมุดไม่มีคู่มือแนะนำการใช้ฐานข้อมูลหนังสืออิเล็กทรอนิกส์	34	22.1
- หอสมุดยังไม่มีการจัดอบรมการใช้ฐานข้อมูลหนังสืออิเล็กทรอนิกส์	31	20.1
8.3 ปัญหาด้านอื่นๆ		
- จำนวนหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่หอสมุดบอกรับมีน้อยและไม่ตรงตามที่ต้องการ	26	16.9
- ไม่มีเวลาใช้	16	10.4
- หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ยังไม่ได้รับการยอมรับจากผู้ใช้เทียบเท่ากับหนังสือฉบับพิมพ์	14	9.1
- ปัญหาอื่นๆ	10	6.5

3. ความต้องการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ในด้านต่าง ๆ

จากการสำรวจความต้องการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ในด้านต่างๆ พบว่า ผู้ใช้ส่วนใหญ่มีความต้องการด้านความสะดวกในการค้นหาข้อมูลมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.16 S.D. = .628) รองลงมา คือ ด้านคอมพิวเตอร์และระบบเครือข่าย และด้านรูปแบบของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ตามลำดับ ($\bar{X}$ = 3.98 S.D. = .725) และ ($\bar{X}$ = 3.88 S.D. = .696)

สำหรับความต้องการทางด้านอื่นๆ มีความต้องการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.06 S.D. = .767) โดยส่วนใหญ่มีความต้องการหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ฉบับภาษาไทย และความต้องการให้ห้องสมุดจัดบริการสืบค้นหนังสืออิเล็กทรอนิกส์และส่งเนื้อหาที่ต้องการไปให้ทางอีเมล์เป็นจำนวนที่ใกล้เคียงกัน ดังตาราง 2

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความต้องการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์จำแนกตามความต้องการด้านต่าง ๆ

ความต้องการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความต้องการ
1. ด้านการศึกษา ค้นคว้า วิจัย	3.84	.638	มาก
2. ด้านรูปแบบของหนังสือตำราอิเล็กทรอนิกส์	3.88	.696	มาก
3. ด้านความสะดวกในการค้นหาข้อมูล	4.16	.628	มาก
4. ด้านคอมพิวเตอร์และระบบเครือข่าย	3.98	.725	มาก
5. ความต้องการทางด้านอื่น ๆ	4.06	.767	มาก

4. สาเหตุที่ไม่ใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์

จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 88 คน (ร้อยละ 36.4) ที่ไม่เคยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ได้ให้เหตุผลที่ไม่เคยใช้ คือ ไม่ทราบวิธีการใช้และไม่มีผู้แนะนำมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 22.3 รองลงมาคือ ไม่รู้จักหรือไม่ทราบเรื่องราวเกี่ยวกับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ คิดเป็นร้อยละ 17.4 และไม่ทราบการประชาสัมพันธ์แหล่งให้บริการหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ในหอสมุดวิทยาศาสตร์สุขภาพ คิดเป็นร้อยละ 16.5 ตามลำดับ ดังตาราง 3

ตาราง 3 สาเหตุที่ไม่ใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์

สาเหตุที่ไม่ใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์	จำนวน	ร้อยละ
1. ไม่ทราบวิธีใช้และไม่มีผู้แนะนำ	54	22.3
2. ไม่รู้จักหรือไม่ทราบเรื่องราวเกี่ยวกับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์	42	17.4
3. ไม่ทราบการประชาสัมพันธ์แหล่งให้บริการหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ในหอสมุดวิทยาศาสตร์สุขภาพ	40	16.5
4. ไม่ทราบแหล่งให้บริการหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ทั้งภายในและภายนอกคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	34	14.0

ตาราง 3 สาเหตุที่ไม่ใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (ต่อ)

สาเหตุที่ไม่ใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์	จำนวน	ร้อยละ
5. หนังสืออิเล็กทรอนิกส์บางเล่มไม่อนุญาตให้ save เนื่องจากมีปัญหาเรื่องลิขสิทธิ์	26	10.7
6. ไม่มีเวลา	24	9.9
7. อ่านหนังสือในรูปฉบับพิมพ์เพียงพอแล้ว ไม่จำเป็นต้องใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ เช่น คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต	22	9.1
8. ไม่มีความสะดวกในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อให้เข้าถึงหนังสืออิเล็กทรอนิกส์	21	8.7
9. เครือข่ายคอมพิวเตอร์หนาแน่น เนื่องจากมีผู้ใช้มาก ทำให้แสดงข้อมูลล่าช้า	15	6.2
10. ไม่มีหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เรื่องที่ต้องการ	12	5.0
11. หนังสืออิเล็กทรอนิกส์บางเล่มไม่มีเลขหน้า ทำให้ยากต่อการเขียนอ้างอิง (Reference)	10	4.1
12. ไม่รู้จักหรือไม่มีความจำเป็นต้องใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ เช่น คอมพิวเตอร์ ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต	9	3.7
13. มีปัญหาในด้านสุขภาพตา ทำให้ไม่สามารถใช้คอมพิวเตอร์ได้นานๆ	7	2.9
14. หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ยังไม่เป็นที่ยอมรับเทียบเท่าหนังสือในรูปฉบับพิมพ์	7	2.9
15. ไม่มีเครื่องคอมพิวเตอร์และระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต	2	0.8
16. อื่นๆ	5	2.1

สำหรับกรณีความต้องการที่จะใช้และการยอมรับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ในอนาคตของกลุ่มผู้ที่ไม่เคยใช้ พบว่าส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ 80.7 ต้องการที่จะใช้มากขึ้นในอนาคต โดยให้เหตุผลคือหนังสืออิเล็กทรอนิกส์มีความกะทัดรัด ค้นหาสะดวก มีจำนวนเพียงพอได้องค์ความรู้ที่ทันสมัย น่าสนใจ ประหยัด และรวดเร็ว ผู้ไม่เคยใช้ ร้อยละ 97.8 ให้การยอมรับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ในอนาคตเพราะเห็นว่ามีข้อมูลที่ทันสมัย ค้นหาได้ง่าย รวดเร็ว ข้อมูลน่าเชื่อถือ มีภาพเคลื่อนไหวประกอบ สามารถค้นข้อมูลได้มากขึ้น

ส่วนกลุ่มตัวอย่างอีกร้อยละ 14.8 ที่ไม่มีความต้องการที่จะใช้ในอนาคต ได้ให้เหตุผลว่าเพราะไม่มีเวลา ไม่ทราบรายละเอียด ไม่สะดวก และไม่ชอบอ่านทางหน้าจอคอมพิวเตอร์ ดังตาราง 4

ตาราง 4 จำนวนและร้อยละของผู้ที่ต้องการใช้และยอมรับที่จะใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์แทนหนังสือฉบับพิมพ์ในอนาคต

ความต้องการใช้และยอมรับ หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ในอนาคต	จำนวน	ร้อยละ
1. ความต้องการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ในอนาคต	**88**	**100.0**
- ต้องการใช้	71	80.7
- ไม่ต้องการใช้	13	14.8
- ไม่ระบุ	4	4.5
2. การยอมรับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ในอนาคต	**88**	**100.0**
- ยอมรับ	86	97.8
- ไม่ยอมรับ	1	1.1
- ไม่ระบุ	1	1.1

อภิปรายผล

1. สภาพการใช้และปัญหาการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ของผู้ใช้บริการในหอสมุดวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ด้านวัตถุประสงค์ในการใช้ พบว่า ใช้เพื่อการศึกษาเป็นส่วนใหญ่ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาแพทย์ และหนังสืออิเล็กทรอนิกส์นับว่าเป็นนวัตกรรมทางการศึกษาในรูปแบบสื่อสำเร็จรูปยุคใหม่ชนิดหนึ่งที่มีการจัดระบบการนำเสนอเนื้อหาและกิจกรรมส่งเสริมการศึกษาเรียนรู้เป็นอย่างดี (จิระพันธ์ เดมะ, 2545, 2) สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Porumbeanu (2009) ที่พบว่า นักศึกษาแพทย์มีวัตถุประสงค์ในการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์เพื่อการศึกษาและเตรียมการสอบ ซึ่งใกล้เคียงผลการวิจัยของ Folb, Wessel&Czechowski (2011) ที่พบว่า วัตถุประสงค์ใน

การใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ของผู้ใช้บริการสาขาทางการแพทย์และวิทยาศาสตร์สุขภาพแตกต่างกันไปตามภารกิจที่รับผิดชอบ กล่าวคือ นักศึกษาแพทย์ใช้เพื่อทำรายงาน ในขณะที่กลุ่มแพทย์ใช้เพื่อการรักษาทางคลินิก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยด้านการใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ของ De Groote & Dorsch (2003) เสาวนีย์ ศิริบำรุงสุข (2546) และรัชฎา ชลารัตน์ (2547) ที่พบว่านักศึกษาแพทย์ส่วนใหญ่ใช้เพื่อทำรายงาน ทั้งนี้ วัตถุประสงค์ในการใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ของผู้ใช้บริการสาขาทางการแพทย์และวิทยาศาสตร์สุขภาพจะแตกต่างกันไปตามภารกิจที่รับผิดชอบเช่นกัน

ด้านวิธีการใช้คือสืบค้นด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Renwick (2005) Khudair and Cooke (2008) Porumbeanu (2009) เสาวนีย์ ศิริบำรุงสุข (2546) และรัชฎา ชลารัตน์ (2547) ที่พบว่า ผู้ใช้ใช้ด้วยตนเองมากที่สุดเช่นกัน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้ใช้ส่วนใหญ่มีความรู้และประสบการณ์ในการใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตมาประมาณ 6-10 ปี จึงสามารถเรียนรู้วิธีสืบค้นด้วยตนเองมากกว่าที่จะให้บรรณารักษ์ค้นให้

ด้านรูปแบบของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ คือ ฐานข้อมูลหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่หอสมุดบอกรับ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เทพิน จิรคุณเตชะ (2545) และอัมพร ขาวบาง (2547) ที่พบว่า ผู้ใช้บริการใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ที่ทางสำนักหอสมุดบอกรับเป็นสมาชิก เมื่อพิจารณาด้านรายชื่อฐานข้อมูลหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่หอสมุดบอกรับที่ผู้ใช้ใช้เป็นส่วนใหญ่ ได้แก่ ฐานข้อมูล PubMed Bookshelf รองลงมาคือ ฐานข้อมูล MDConsult (Book) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะฐานข้อมูล PubMed เป็นฐานข้อมูลทางชีววิทยาการแพทย์ (Bio-medical database) ที่สำคัญและเป็นที่นิยมใช้ในหอสมุดแพทย์ทั่วโลก นอกจากนี้ PubMed Bookshelf ยังเป็นหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่สามารถเรียกใช้ได้จากชั้นหนังสือโดยตรงหรือเชื่อมโยงมาจากการสืบค้นรายการบรรณานุกรมของ PubMed จากเหตุผลดังกล่าวจึงอาจส่งผลให้มีการใช้ฐานข้อมูลนี้มากกว่าฐานข้อมูลอื่นๆ

ด้านสถานที่ที่ใช้คือใช้จากที่พักสอดคล้องกับการศึกษาของ Appleton (2004) และFolb, Wessel & Czechowski (2011) พบว่า ผู้ใช้ใช้หนังสือ

อิเล็กทรอนิกส์ทางเว็บไซต์ของห้องสมุดจากที่บ้าน ในขณะที่ผลการวิจัยของ Renwick (2005) และ Porumbeanu (2009) พบว่า บุคลากรทางการแพทย์ส่วนใหญ่เข้าใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์จากที่บ้านเช่นกัน ทั้งนี้อาจเนื่องจากกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาแพทย์ชั้นปีที่ 4 และ 5 ซึ่งจะต้องขึ้นฝึกปฏิบัติงานที่หอผู้ป่วยและบางครั้งต้องอยู่เวรนอกเวลาทำให้ไม่มีเวลามาใช้บริการที่หอสมุด และปัจจุบันหอสมุดวิทยาศาสตร์สุขภาพได้จัดทำเว็บไซต์เป็นของตนเอง เพื่อเป็นช่องทางในการบริการแก่ผู้ใช้ให้สามารถเข้าถึงทรัพยากรสารสนเทศของหอสมุดได้โดยไม่จำเป็นต้องมาที่หอสมุด ประกอบกับผู้บริหารคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มีนโยบายจัดหาเครื่องคอมพิวเตอร์ Notebook ให้นักศึกษาแพทย์สามารถเช่าไปใช้เป็นการส่วนตัว พร้อมทั้งติดตั้งเทคโนโลยีเชื่อมต่อไร้สาย (WiFi) ไว้ตามหอพักให้นักศึกษาใช้อินเทอร์เน็ตได้ฟรี จึงอาจเป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ ซึ่งแตกต่างกับผลการวิจัยของ De Groote & Dorsch (2003) เสาวนีย์ ศิริบำรุงสุข (2546) และรัชฎา ชลารัตน์ (2547) ที่พบว่า ผู้ใช้ส่วนใหญ่ที่เป็นกลุ่มอาจารย์ใช้จากที่ทำงาน ส่วนผู้ใช้ที่เป็นกลุ่มนักศึกษาแพทย์ใช้จากหอสมุดด้านวิธีการอ่าน คือ อ่านทันทีจากหน้าจอ ซึ่งสอดคล้องผลการวิจัยของ Zhang & Beckman (2011) ที่พบว่า ผู้ใช้ส่วนใหญ่จะใช้วิธีการอ่านหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ทันทีจากหน้าจอ ในขณะที่ รัชฎา ชลารัตน์ (2547) พบว่า ผู้ใช้ที่เป็นนักศึกษาแพทย์และแพทย์ใช้ทุนใช้วิธีอ่านวารสารอิเล็กทรอนิกส์ทันทีจากหน้าจอ อาจารย์ใช้ทั้งวิธีการอ่านทันทีจากหน้าจอและพิมพ์ผลออกมา ที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจเนื่องมาจากวิธีการดังกล่าวเป็นวิธีที่สะดวกในการคัดกรองว่าเนื้อหาที่ค้นได้ตรงตามความต้องการหรือไม่ นอกจากนี้ ยังเป็นการช่วยประหยัดค่าใช้จ่ายในการพิมพ์อีกด้วย ดังผลการวิจัยของ Appleton (2004) ที่พบว่า นักศึกษาผดุงครรภ์ไม่เห็นด้วยกับการที่จะต้องเสียค่าใช้จ่ายในการพิมพ์หน้าของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ออกมาอ่าน ผลการศึกษาครั้งนี้แตกต่างจากผลการวิจัยของ Folb, Wessel & Czechowski (2011) De Groote & Dorsch (2003) และทรงวุฒิ ตรังวัฒนา (2543) ที่พบว่า ผู้ใช้ชอบที่จะใช้วิธีการพิมพ์เนื้อหาออกมาอ่าน

ด้านระยะเวลาในการใช้ คือ ครั้งละ 1-3 ชั่วโมง ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะระยะเวลาดังกล่าวเหมาะสมในการค้นข้อมูลเนื่องจากหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ทางการแพทย์แต่ละเล่ม มีเนื้อหาเป็นจำนวนมากจึงต้องใช้เวลาในการอ่าน ซึ่งใกล้เคียงกับผลการวิจัยของ เสาวนีย์ ศิริบำรุงสุข (2546) ที่พบว่า ผู้ใช้ใช้เวลาในการสืบค้นฐานข้อมูลวารสารอิเล็กทรอนิกส์มากกว่า 1 ชั่วโมงในแต่ละครั้ง แต่แตกต่างจากผลการวิจัยของ รัชฎา ชลารัตน์ (2547) พบว่าผู้ใช้ส่วนใหญ่ใช้เวลาเพียง 1 ชั่วโมงต่อครั้ง

ด้านปัญหาในการใช้ คือ เกิดความเมื่อยล้าและปวดตาในขณะอ่านหนังสือทางหน้าจอ มากที่สุด ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับการศึกษาของ Folb, Wessel & Czechowski (2011) Zhang & Beckman (2011) และทรงวุฒิ ตรังวัฒนา (2543) ที่พบว่า ผู้ใช้ประสบปัญหาด้านความเมื่อยล้าของสายตาทำให้ไม่สามารถอ่านจากทางหน้าจอได้นานๆ ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากผลการวิจัยข้างต้นที่พบว่าผู้ใช้ใช้วิธีการอ่านทันทีจากหน้าจอมากกว่าวิธีอื่น รวมทั้งมีระยะเวลาในการใช้ครั้งละประมาณ 1-3 ชั่วโมง ซึ่งอาจทำให้สายตาเกิดอาการเมื่อยล้า ดังผลการวิจัยของสมพร โรจน์ดำรงการ (2539) ที่พบว่า ปัญหาความล้าของสายตาเกิดขึ้นหลังจากทำงานกับคอมพิวเตอร์ผ่านไปแล้ว 1 ชั่วโมง และจะหายเป็นปกติหลังจากหยุดพัก 10 นาที ดังนั้น ผู้ใช้บริการจึงควรหยุดพักสายตา 10 นาทีในทุก 1 ชั่วโมง

2. ความต้องการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ของผู้ใช้บริการในหอสมุดวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความต้องการใช้ในรายด้านทั้ง 5 ด้าน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาความต้องการแต่ละด้านเป็นรายข้อสามารถจำแนกได้ ดังนี้

2.1 จำแนกความต้องการด้านการศึกษาค้นคว้าวิจัยเป็นรายข้อ พบว่าผู้ใช้ต้องการใช้เพื่อเพิ่มพูนความรู้ในสาขาที่เกี่ยวข้องมากที่สุด ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากในปัจจุบันองค์ความรู้ด้านการแพทย์มีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วและมีการปรับปรุงให้ทันสมัยอยู่ตลอดเวลา ผู้ใช้จึงจำเป็นต้องติดตามองค์ความรู้ให้ทันกับความก้าวหน้าทางวิชาการ

2.2 จำแนกความต้องการด้านรูปแบบของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เป็นรายข้อ พบว่า รูปแบบที่ต้องการใช้มากที่สุดคือ ฐานข้อมูลหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่หอสมุดบอกรับและหนังสือออนไลน์จากเว็บไซต์ของสำนักพิมพ์ต่างๆ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ใช้สามารถสืบค้นข้อมูลที่ต้องการได้จากเครือข่ายอินเทอร์เน็ตโดยไม่ต้องเสียค่าบริการ รวมทั้งยังสามารถเข้าใช้งานได้สะดวก รวดเร็ว โดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เทพิน จิรคุณเตชะ (2545) และอัมพร ขาวบาง (2547) ที่พบว่า อาจารย์และนักวิจัยส่วนใหญ่ใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ที่สำนักหอสมุดบอกรับเป็นสมาชิก และใกล้เคียงกับผลการวิจัยของ Folb, Wessel & Czechowski (2011) และ Zhang & Beckman (2011) พบว่า หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่ผู้ใช้นิยมใช้มากที่สุดคือหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่อยู่บนเว็บไซต์ของห้องสมุด

2.3 จำแนกความต้องการด้านความสะดวกในการค้นหาข้อมูลเป็นรายข้อ พบว่า มีความต้องการด้านความสะดวกในการค้นหาข้อมูลมากที่สุด ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากผู้ใช้ส่วนใหญ่อยู่ในวงการแพทย์จึงมีข้อจำกัดในเรื่องของเวลา สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Folb, Wessel & Czechowski (2011) และ Zhang & Beckman (2011) ที่พบว่า ผู้ใช้ต้องการค้นหาข้อมูลหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ได้อย่างสะดวก รวดเร็ว ในทุกเวลาที่ต้องการ พร้อมทั้งเสนอแนะให้ห้องสมุดปรับปรุงเว็บไซต์โดยทำการรวบรวมรายชื่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ไว้บนหน้าเว็บไซต์และเรียงตามลำดับอักษร A-Z พร้อมทั้งให้สามารถเชื่อมโยงไปยังเนื้อหาฉบับเต็ม ซึ่งใกล้เคียงกับผลการวิจัยของ Appleton (2004) และ Ugaz & Resnick (2008) ที่พบว่าผู้ใช้ต้องการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่สามารถเข้าถึงได้ในระยะไกล (Remote access) ได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว

2.4 จำแนกความต้องการด้านคอมพิวเตอร์และระบบเครือข่ายเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ใช้ต้องการให้มีการปรับปรุงสมรรถภาพเครือข่ายคอมพิวเตอร์ให้มีความเร็วสูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Renwick (2005) และเสาวนีย์ ศิริบำรุงสุข (2546) ที่พบว่า ผู้ใช้ต้องการให้มีการปรับปรุงสมรรถภาพเครือข่ายคอมพิวเตอร์ให้มีความเร็วสูงขึ้น เนื่องจากการดาวน์โหลดข้อมูลได้ช้า

เป็นปัญหาในระดับมาก ในขณะที่ผลการวิจัยของ ทรงวุฒิ ตรังวัฒนา (2543), เทพิน จิรคุณเตชะ (2545) และรัชฎา ชลารัตน์ (2547) พบว่า ปัญหาในการใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ที่ผู้ใช้ประสบคือเครือข่ายล่าช้าและเครือข่ายหนาแน่น จึงต้องการให้ห้องสมุดมีการปรับปรุงความเร็วของระบบเครือข่ายเช่นกัน

2.5 จำแนกความต้องการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ในด้านอื่นๆ เป็นรายข้อ พบว่า ผู้ใช้ต้องการหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ฉบับภาษาไทยมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Hau, Ip & Li (n.d.) ที่ศึกษาเกี่ยวกับความคาดหวังของผู้ใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ พบว่า ผู้ใช้ได้ให้เสนอแนะว่าต้องการให้ห้องสมุดจัดหาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ฉบับภาษาจีนเพิ่มขึ้น เหตุที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะภาษาอังกฤษยังเป็นปัญหากับชาวเอเชีย ผู้ใช้จึงอาจจะไม่สันทัดในการอ่านและแปลภาษาอังกฤษ ดังที่ มนิสรา สินปรุ (2546) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการใช้วารสารวิชาการภาษาต่างประเทศฉบับพิมพ์และวารสารอิเล็กทรอนิกส์ และพบว่าปัญหาที่พบมากในกลุ่มนักศึกษาคือ การอ่านเอกสารภาษาอังกฤษ

3. สาเหตุที่ไม่ใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ของผู้ใช้บริการในหอสมุดวิทยาศาสตร์สุขภาพ พบว่า สาเหตุสำคัญคือไม่ทราบวิธีใช้และไม่มีผู้แนะนำวิธีการใช้ ส่วนสาเหตุรองลงมาคือ ไม่รู้จักและไม่ทราบเรื่องราวเกี่ยวกับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Folb, Wessel & Czechowski (2011) และ Zhang & Beckman (2011) ที่พบว่า เหตุผลที่ผู้ใช้ไม่ใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์เพราะไม่ทราบวิธีการใช้ และขาดการแนะนำการใช้ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เทพิน จิรคุณเตชะ (2545) และรัชฎา ชลารัตน์ (2547) ที่พบว่า ผู้ใช้ไม่ใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์เพราะไม่ทราบวิธีใช้ และไม่มีผู้แนะนำการใช้ โดยเหตุที่ผลของการวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะหอสมุดวิทยาศาสตร์สุขภาพยังไม่เคยจัดอบรมวิธีการใช้ฐานข้อมูลหนังสืออิเล็กทรอนิกส์โดยเฉพาะ แต่จะจัดอบรมการใช้ฐานข้อมูลวารสารอิเล็กทรอนิกส์เป็นส่วนใหญ่ และอีกประการหนึ่งคือผู้ใช้ไม่ได้ให้ความสนใจที่จะเข้าร่วมอบรมการใช้ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่หอสมุดจัดขึ้นเป็นประจำทุกปี จึงทำให้ไม่ทราบวิธีการใช้

จากการศึกษากลุ่มตัวอย่างที่ไม่เคยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์เกี่ยวกับความต้องการใช้และการยอมรับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ในอนาคตภายใน 3-5 ปีข้างหน้า พบว่า ส่วนใหญ่มีความต้องการที่จะใช้ เพราะเห็นว่ามีความกะทัดรัด ค้นหาได้สะดวก ได้องค์ความรู้ที่ทันสมัย และน่าสนใจ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ รัชฎา ชลารัตน์ (2547) ที่พบว่า ผู้ที่ไม่เคยใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ระบุว่ามีความต้องการใช้ในอนาคต และผลการวิจัยของ อัมพร ขาวบาง (2547) ที่พบว่า อาจารย์ที่ไม่ใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์คิดจะใช้ในอนาคตเพราะค้นหาบทความได้ง่าย สะดวกและรวดเร็ว สำหรับกรณีการยอมรับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ในอนาคต พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ไม่เคยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์จำนวนสูงสุดให้การยอมรับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่จะเข้ามามีบทบาทมากขึ้นในฐานะเป็นทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ประเภทหนึ่งของหอสมุดควบคู่กับหนังสือฉบับพิมพ์ เนื่องจากเห็นว่ามีข้อมูลที่ทันสมัย ค้นหาได้ง่ายและรวดเร็ว มีภาพเคลื่อนไหว และสามารถเชื่อมโยงไปยังแหล่งข้อมูลอื่นๆ ต่อไปได้อีก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Anuradha & Usha (2006) Chu (2003) Abdullah & Gibb (2006) Hauptfleisch (2008) และ Ramaiah & Patel (n.d.) ที่ศึกษาเกี่ยวกับการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ของผู้ใช้โดยทั่วไปพบว่าในอนาคตภายใน 5 ปีข้างหน้า ผู้ใช้ส่วนใหญ่ยอมรับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เช่นกัน

สำหรับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับการให้บริการหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ของหอสมุดวิทยาศาสตร์สุขภาพและแนวทางการพัฒนาในอนาคตนั้น พบว่า ส่วนใหญ่ผู้ใช้บริการเสนอแนะให้หอสมุดจัดกิจกรรมส่งเสริมการใช้ ได้แก่ ควรมีการประชาสัมพันธ์ถึงกลุ่มเป้าหมายอย่างทั่วถึงในรูปของข่าวประชาสัมพันธ์ ติดโปสเตอร์ และควรมีการจัดอบรมการสืบค้นวิธีการใช้ของฐานข้อมูลหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ในแต่ละฐาน หรือมีคู่มือแนะนำการใช้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Appleton (2004) Ugaz & Resnick (2008) Folb, Wessel & Czechowski (2011) และ Zhang & Beckman (2011) ที่พบว่า ผู้ใช้บริการต่างเสนอแนะให้บรรณารักษ์จัดกิจกรรมส่งเสริมการใช้ การแนะนำ

วิธีการใช้ ตลอดจนพัฒนาเครื่องมือช่วยค้นหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ให้มีประสิทธิภาพ สะดวกและง่ายต่อการใช้งาน

จากผลการศึกษาดังกล่าวพบว่า สภาพการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ของผู้ใช้บริการกลุ่มสาขาทางการแพทย์ มีพฤติกรรมการใช้ไม่แตกต่างกับทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ประเภทอื่นๆ ของผู้ใช้บริการที่เป็นกลุ่มสาขาเดียวกัน นอกจากนี้ ยังพบว่าข้อคิดเห็นของผู้ใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์มีความสอดคล้องกับผู้ใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ประเภทอื่นๆ คือ ห้องสมุดควรจัดกิจกรรมส่งเสริมการใช้ให้มากขึ้น ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวสามารถนำมาเป็นข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางในการปรับปรุงการดำเนินงานและการให้บริการหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บริการกลุ่มสาขาทางการแพทย์และวิทยาศาสตร์สุขภาพ และเพื่อให้ห้องสมุดในสาขาอื่นๆ สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานและการให้บริการหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ได้ดังนี้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานและการให้บริการหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ของหอสมุดวิทยาศาสตร์สุขภาพ

1.1 ควรมีการประชาสัมพันธ์การให้บริการหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่หอสมุดบอกรับ รวมถึงแหล่งบริการภายนอกสถาบันซึ่งเป็นแหล่งบริการฟรีให้ผู้ใช้บริการทราบอย่างทั่วถึงและสม่ำเสมอ ทั้งในรูปของข่าวประชาสัมพันธ์ทางเว็บไซต์ จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ หรือกระดานอภิปราย โดยเฉพาะเมื่อมีการจัดหาฐานข้อมูลหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ใหม่ๆ เข้ามา

1.2 ควรจัดให้มีการอบรมวิธีการสืบค้นฐานข้อมูลหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ในแต่ละฐานข้อมูลที่หอสมุดบอกรับในเชิงรุกให้มากขึ้น โดยจัดอบรมในลักษณะสัญจร (Road show) หมุนเวียนไปตามภาควิชาต่างๆ ตลอดจนจัดทำคู่มือการใช้และนำไปประชาสัมพันธ์ทางเว็บไซต์ของหอสมุด เพื่อผู้ใช้สามารถเข้าไปเรียนรู้ได้ด้วยตนเองตามอัธยาศัย ทั้งนี้ เพื่อเป็นการส่งเสริมการใช้หนังสือ

อิเล็กทรอนิกส์ให้คุ้มค่าต่อการลงทุน เนื่องจากผลการวิจัยพบว่า สาเหตุสำคัญที่ไม่ใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ คือ ผู้ใช้ไม่ทราบวิธีใช้และไม่มีผู้แนะนำวิธีการใช้

1.3 ควรจัดหาแหล่งข้อมูลหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ในรูปแบบที่หลากหลาย ได้แก่ ฐานข้อมูลหนังสืออิเล็กทรอนิกส์สาขาทางการแพทย์และวิทยาศาสตร์สุขภาพที่ผู้ใช้สามารถดาวน์โหลดข้อมูลได้ฟรี

1.4 ควรมีการปรับปรุงหน้าเว็บไซต์ของหอสมุด โดยการรวบรวมรายการหนังสืออิเล็กทรอนิกส์และเรียงตามลำดับอักษรของชื่อเรื่อง A-Z หรือแบ่งกลุ่มเป็นแต่ละสาขาวิชา รวมทั้งทำให้สามารถเชื่อมโยงไปยังเนื้อหาฉบับเต็มได้ เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ผู้ใช้บริการเนื่องจากผลการวิจัยในด้านความต้องการใช้พบว่าผู้ใช้ต้องการความสะดวกรวดเร็วในการค้นหาข้อมูลมากที่สุด

1.5 ควรทำรายการหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เพื่อค้นคืนผ่านระบบ OPAC ของหอสมุด โดยผู้ใช้สามารถค้นหาได้ทั้งจากชื่อหนังสือ ชื่อผู้แต่ง หัวเรื่อง และสามารถเชื่อมโยงไปยังเนื้อหาฉบับเต็มได้ทันทีทั้งนี้เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้ใช้ เนื่องจากผลการวิจัยด้านความต้องการใช้พบว่าผู้ใช้ต้องการความสะดวกรวดเร็วในการค้นหาข้อมูลมากที่สุด

1.6 ควรพิจารณาจัดหาเครื่องอ่านหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-Books Reader) มาให้บริการในหอสมุดในอนาคต

2. ข้อเสนอแนะต่อผู้บริหาร

2.1 ผู้บริหารคณะแพทยศาสตร์ ควรปรับปรุงและพัฒนาระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตให้มีประสิทธิภาพในการเข้าถึงข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว เพื่อรองรับปริมาณการใช้งานในอนาคต เนื่องจากผลการวิจัยพบว่า การเปิดอ่านหนังสืออิเล็กทรอนิกส์มักจะพบปัญหาระบบเครือข่ายขัดข้อง ล่าช้า อันเนื่องมาจากมีผู้เข้าใช้มากทำให้ Server รองรับไม่ทัน ดังนั้น สิ่งที่จะต้องสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่สำคัญ คือ การปรับปรุงสมรรถนะของระบบเครือข่ายให้มีความเร็วสูงขึ้น

2.2 คณะกรรมการห้องสมุดคณะแพทยศาสตร์ควรพิจารณาให้แต่ละภาควิชาเสนอรายชื่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เล่มที่ต้องการ เพื่อหอสมุดจะได้สามารถจัดหาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ได้ครอบคลุมทุกสาขาวิชาให้ตรงกับความต้องการของผู้ใช้ และสอดคล้องกับเนื้อหาหลักสูตรการเรียนการสอนของคณะแพทยศาสตร์มากที่สุด

3. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ควรมีการศึกษาการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์เชิงคุณภาพ เพื่อทราบพฤติกรรมการใช้และความคิดเห็นของผู้ใช้บริการเฉพาะกลุ่มในเชิงลึก

3.2 ควรศึกษาเปรียบเทียบอัตราการใช้หนังสือในชื่อเดียวกันที่บอกรับทั้งในรูปแบบฉบับพิมพ์และหนังสือในรูปอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อประโยชน์ในการบอกรับและการพัฒนาคอลเล็คชั่นของหนังสือในอนาคต

3.3 ควรศึกษาเปรียบเทียบการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ของผู้ใช้บริการในแต่ละกลุ่ม เพื่อหอสมุดจะได้จัดบริการได้ตรงกับความต้องการ

3.4 ควรมีการศึกษาในเรื่องความคุ้มทุนของการใช้ฐานข้อมูลหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ ที่ห้องสมุดบอกรับ

เอกสารอ้างอิง

กฤษณา มูลานนท์. (2541). **การใช้ฐานข้อมูลทางการแพทย์ของคณาจารย์และแพทย์ประจำบ้านคณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.** วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Mulanont, K. (1998). **The Use of Medical Databases by Faculty Members and Medical Residents of the Faculty of Medicine, Chulalongkorn University.** Master Thesis (Library and Information Science) Chulalongkorn University. (in Thai).

จิระพันธ์ เดมะ. (2545). หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Book). **วารสารวิทยบริการ,** 13(1), 1-18.

Day-ma, C. (2002). Electronic Book. **Academic Services Journal,** 13(1), 1-18. (in Thai).

ทรงวุฒิ ตรังวัฒนา. (2543). **การใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ของคณาจารย์สาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.** วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

Trangwattana, S. (2000). **Use of Electronic Journal by Faculty of Science and Technology at Chulalongkorn University.** Master Thesis (Library and Information Science) Ramkhamhaeng University. (in Thai).

เทพิน จิรคุณเตชะ. (2545). รายงานการวิจัยการใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์สาขาอาหารและโภชนาการของอาจารย์ นักวิจัย ในสถาบันวิจัยโภชนาการ มหาวิทยาลัยมหิดล. **บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ มข.,** 20(1), 69-77.

Jirakuntecha, T. (2002). Research Report Use of Food and Nutrition Electronic Journals by Faculty and Researcher of Institute of Nutrition Mahidol University. **Library and Information Science KKU.,** 20(1), 69-77. (in Thai).

น้ำทิพย์ วิภาวิน. (2545). e-Library: ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์. กรุงเทพฯ: เอส อาร์ พริ้นติ้ง แมสโปรดักส์.

Wipawin, N. (2002). **e-Library: Electronics Library.** Bangkok: S R Printing Massproducts. (in Thai).

ประคอง กรรณสูต. (2535). **สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์.** กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Kannasoot, P. (1992). **Statistics for Behavioral Science Research.** Bangkok: Chulalongkorn University Press. (in Thai).

พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2540). **วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์.** (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

Taweerat, P. (1997). Research Methodology in Behavioral and Social Science. (7th ed.). Bangkok: Educational and Psychological Test Bureau Srinakharinwirot University Prasarnmit. (in Thai).

มนิสรา สินปรุ. (2546). **การใช้วารสารวิชาการภาษาต่างประเทศฉบับพิมพ์และวารสารอิเล็กทรอนิกส์ในศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.** วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

Sinpraru, M. (2003). **A Study of the Use of Foreign Language Printed and Electronic Journals in the Central for Library Resources and Educational Media, Suranaree University of Technology.** Master Thesis (Library and Information Science) Khon Kaen University. (in Thai).

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. (2553). **รายงานประจำปี 2553.** สงขลา: ฝ่าย.

Prince of Songkla University. Health Science Library. (2010). **Annual Report 2010.** Songkhla: Library. (in Thai).

รัชฎา ชลารัตน์. (2547). การใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ของอาจารย์ แพทย์ และนักศึกษาแพทย์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. **วารสารสงขลานครินทร์ ฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์,** 10(3), 324-340.

Chalarat, R. (2004). The Use of Electronic Journals by Faculty Members, Physicians and Medical Students of the Faculty of Medicine, Prince of Songkla University. **Songklanakarin Journal of Social Sciences and Humanities,** 10(3), 324-340. (in Thai).

สมพร โรจน์ดำรงการ. (2539). **ความล้าทางสายตาของงานพิมพ์บนจอภาพคอมพิวเตอร์และงานตรวจสอบ.** วิทยานิพนธ์วิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Rojdumronggarn, S. (1996). **Visual Fatigue in Video Display Terminal Task and in Inspection Task.** Master Thesis (Faculty of Engineering)

Chulalongkorn University. (in Thai).

สุกัญญา โป้บุญส่ง. (2554, 17 ตุลาคม) สัมภาษณ์.

Pobunsong, S. (2011, 17 October) Interview. (in Thai).

เสาวนีย์ ศิริบำรุงสุข. (2546). **การใช้ฐานข้อมูลวารสารอิเล็กทรอนิกส์ Science Direct ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาและอาจารย์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.** สงขลา: ฝ่ายหอสมุดคุณหญิงหลง อรรถกระวีสุนทร, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่.

Siribumrungsuk, S. (2003). **The Use of ScienceDirect Database among Graduate Students and Faculty Members of Prince of Songkla University.** Songkhla: Lady Atthakraweesunthorn Library, Prince of Songkla University, Hatyai Campus.

อัมพร ขาวบาง. (2547). **การใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ของอาจารย์สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ วิทยาศาสตร์สุขภาพ และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยมหิดล.** วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

Khaobang, A. (2004). **The Use of Electronic Journals by the Faculty Staff in Science, Health Science and Technology at Mahidol University.** Master Thesis (Library and Information Science) Srinakharinwirot University.

Abdullah, N., & Gibb, F. (2006). A Survey of E-Book Awareness and Usage amongst Students in An Academic Library. In **Proceedings of International Conference of Multidisciplinary Information Sciences and Technologies,** 25-28 September 2006, Merida, Spain.

Anuradha, K. T., & Usha, H. S. (2006). Use of E-Books in An Academic and Research Environment: A Case Study from The Indian Institute of Science. **Program: Electronic Llibrary and Information Systems,** 40(1), 48-62.

Appleton, L. (2004). The Use of Electronic Books in Midwifery Education: The Student Perspective. **Health Information and Libraries Journal,** 21, 245-252.

Chu, H. (2003). **Electronic Books: Viewpoints from Users and Potential Users.** Retrieved May 12, 2009, from http://www.emeraldinsight.com/10.1108/07378830310494526.

Coleman, G. (2004). **E-Books and Academics: An Ongoing Experiment.** Retrieved March 30, 2009, from: http://wilsontxt.hwwilson.com/pdffull/04921/15zar/rs7.pdf..

Cronbach, L. J. (1990). **Essentials of Psychological Testing.** (5th ed.). New York: Harper Collins.

De Groote, S. L., & Dorsch, J. L. (2003). Measuring Use Patterns of Online Journals and Databases. **Journal of the Medical Library Association,** 91(2), 231-240.

Dorner, J. (2003). The Literature of the Book @E-Books. **Logos,** 14(3), 144-150.

Folb, B. L., Wessel, C. B. & Czechowski, L. J. (2011). Clinical and Academic Use of Electronic and Print Books: The Health Sciences Library System E-Book Study at the University of Pittsburgh. **Journal of the Medical Library Association,** 99(3), 218-228.

Gregory, C. L. (2008). “But I Want A Real Book”: An Investigation of Undergraduates’ Usage and Attitudes Toward Electronic Books. **Reference & User Services Quarterly,** 47(3), 266-273.

Hau, K., Ip, C., & Li, L. (n.d.). **User Expectation of E-Book Development in An Education Library: A Case Study of HKIEd.** Retrieved August 2, 2009, from http://www.cityu.edu.hk/lib/ebook_conf/03_HKIED_kev-in_hau_eng.col.ppt.

Hauptfleisch, U. (2008). **eBooks User Survey at Turku University.** Retrieved June 20, 2009, from http://www.springer.com.

Ismail, R., & Awang Ngah, Z. (2005). The Pattern of E-Book Use Amongst Undergraduates in Malaysia: A Case of to Know Is to Use. **Malaysian Journal of Library & Information Science,** 10(2), 1-23.

Khudair, A. A. and Cooke, L. (2008). Healthcare Personnel's Use of E-Information Sources in Riyadh Governmental Hospitals. **Journal of Librarianship and Information Science,** 40(3), 206-219.

Levine-Clark, M. (2006). Electronic Book Usage: A Survey at the University of Denver. **portal: Libraries and the Academy,** 6(3), 285-299.

Porumbeanu, Octavia-Luciana. (2009). **Is Electronic Always the Right Choice?.** Retrieved October 14, 2011, from http://espace.library.uq.edu.au/eserv/UQ:179724/Wed_PorumbeanuPPT.pdf.

Ramaiah, C. K., & Patel, D. (n.d.). **Users' Perception about E-Books in Hyderabad.** Retrieved May 12, 2009, from http://www.chillibreeze.com/articles_varioous/epublishing/highlights-points-epublication.asp.

Renwick, S. (2005). Knowledge and Use of Electronic Information Resources by Medical Sciences Faculty at The University of the West Indies. **Journal of the Medical Library Association,** 93(1), 21-31.

Rowlands, I., Nicholas, D., Jamali, H. R., & Huntington, P. (2007). What Do Faculty and Students Really Think about E-Books?. **Aslib Proceedings: New Information Perspectives,** 59(6), 489-511.

Shelburne, W. A. (2009). E-book Usage in An Academic Library: User Attitudes and Behaviors. **Library Collections, Acquisitions, & Technical Services,** 33, 59-72.

Ugaz, A. G. & Resnick, T. (2008). Assessing Print and Electronic Use of Reference/Core Medical Textbooks. **Journal of the Medical Library**

Association, 96(2), 145-147.

Yamane, T. (1970). **Statistics: An Introductory Analysis.** (3rd ed.). New York: Harper and Row.

Zhang, Y. & Beckman, R. (2011). **E-book Usage among Chemists, Biochemists and Biologists: Findings of a Survey and Interviews.** Retrieved October 14, 2011, from http://www.istl.org/11-spring/article2.html.